

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Західноукраїнського
національного університету
Микола ДИВАК

06 20 25 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Корнят Ірини Володимирівни на тему:
«Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в
смартмісті», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань
07 Управління та адміністрування за спеціальністю 071 Облік і оподаткування

Витяг

із протоколу засідання фахового семінару кафедри обліку і оподаткування
Західноукраїнського національного університету
від 20.06.2025 р., протокол № 11

ПРИСУТНІ: завідувач кафедри обліку і оподаткування, доктор економічних наук, професор Задорожний З.-М.В., професор кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., професор Дерій В.А., професор кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., професор Муравський В.В., професор кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., професор Панасюк В.М., професор кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., професор Семанюк В.З., професор кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., доцент Гуменна-Дерій М.В., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Жукевич С.М., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Мельничук І.В., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Мужевич Н.В., доцент кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., доцент Назарова І.Я., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Омецінська І.Я., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Питель С.В., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Починок Н.В., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Романів Р.В., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Сисюк С.В., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Фаріон В.Я., доцент кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., доцент Шевчук О.А., інженер 1 категорії кафедри обліку і оподаткування Крайник Т.А., аспірантка Корнят І.В.

Із присутніх 8 докторів економічних наук, 9 кандидатів економічних наук – фахівці за профілем поданої на розгляд дисертації.

Головуючий на засіданні – професор кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., професор Муравський Володимир Васильович.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційного дослідження аспірантки Корнят Ірини Володимирівни на тему «Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в смартмісті», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 071 Облік і оподаткування щодо її рекомендації для захисту.

СЛУХАЛИ:

1. Доповідь Корнят Ірини Володимирівни за матеріалами дисертаційної роботи на тему: «Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в смартмісті», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 071 Облік і оподаткування.

Корнят Ірина Володимирівна зробила доповідь про основні положення дисертаційної роботи, наукову новизну та найвагоміші теоретичні та практичні результати дослідження, які виносяться на захист.

2. Запитання до дисертанта.

Учасниками засідання до доповідачки були поставлені запитання:

- професорка кафедри, д.е.н., професорка Семанюк В.З. – На транспортні підприємства якої форми власності зорієнтовані Ваші пропозиції, враховуючи, що розробки потребують значних інвестицій? Діяльність яких підприємств у процесі виконання дисертації Ви досліджували?

- професор кафедри, д.е.н., професор Муравський В.В. – Хто може бути кінцевим стейкхолдерами (окрім менеджерів) запропонованих Вами форм внутрішньої звітності та розрахункових таблиць? Як пропонується інтегрувати інформаційну систему кожного підприємства в інформаційне середовище смартміста?

- доцентка кафедри, д.е.н., доцентка Назарова І.Я. – Чи достатньо інформації зі Звіту про управління для рейтингування пасажирських перевізників? Чи доцільно автотранспортним підприємствам формувати таку звітність?

- доцентка кафедри, к.е.н., доцентка Починок Н.В. – У чому полягає соціальний ефект від запровадження Ваших пропозицій у рамках смартміста? Чи впливає цифровізація управлінського обліку і контролю безпосередньо на екологічну ситуацію у смартмісті?

- доцентка кафедри, д.е.н., доцентка Гуменна-Дерій М.В. – Чи досліджувалися варіативні ризики у процесі цифровізації управлінського обліку і контролю діяльності пасажирських перевізників?

Дисертанткою надано вичерпні відповіді на поставлені запитання, що характеризує її наукову обізнаність.

3. Висновок наукового керівника професора, доктора економічних наук, завідувача кафедри обліку і оподаткування Задорожного Зеновія-Михайла Васильовича.

Задорожний З.-М.В. зауважив, що цифровізація соціально-економічних процесів сприяє формуванню нових моделей управління у міських громадах, що реалізуються через концепцію смартміста. Смартмісто інтегрує різноманітні ресурси, суб'єктів господарювання, мешканців і державні інституції в єдине інформаційне середовище, що забезпечує

комплексне задоволення суспільних інтересів. Особливу роль у цьому процесі відіграє інформаційна трансформація на рівні підприємства, яка стає базою для оптимізації управлінських рішень у муніципальному середовищі. У цьому контексті ефективне функціонування транспортної системи смартміста, зокрема пасажирських автоперевезень, є важливим показником сталого розвитку міської інфраструктури та задоволення потреб мешканців.

Управління автотранспортними підприємствами у смартмісті базується на використанні облікової інформації, що формується управлінським обліком і слугує підґрунтям для автономного управління та муніципального контролю. Врахування специфіки функціонування автоперевізників у контексті смартміста вимагає модернізації системи управлінського обліку з урахуванням як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. Таким чином, удосконалення методик обліку та управління у цій сфері стає важливим інструментом підвищення ефективності пасажирських перевезень і забезпечення збалансованого розвитку міського простору, що визначає актуальність дослідження Корнят І.В.

Дисертація Корнят І.В. виконана відповідно до плану наукових досліджень та розробок, які виконуються у Західноукраїнському національному університеті.

Дисертанткою використано методологію наукових досліджень та низку наукових методів для вивчення функціональних особливостей обліку в автотранспортній діяльності, формування рекомендацій щодо оптимізації методики та удосконалення організації управлінського обліку пасажирських перевезень в смартмісті. Досягнутий результат дослідження став можливим завдяки науково-обґрунтованій структурі дисертаційної роботи.

У першому розділі дисертації досліджено інноваційні тренди розвитку пасажирського автотранспорту у смартмісті, проаналізовано організаційно-технічні особливості підприємств автоперевезень та їх вплив на управлінський облік і контроль. Визначено інтегровану класифікацію витрат і доходів основної діяльності пасажирських автоперевізників з позиції обліку та контролю, що створює теоретичні передумови для подальшого удосконалення системи управління в умовах смартміста.

У другому розділі обґрунтовано методологію управлінського обліку витрат і доходів пасажирських автоперевізників із застосуванням сучасних інформаційних технологій, таких як глобальне позиціювання та NFC-валідація. Досліджено облікове відображення пасажироперевезень в умовах автоматизованого управління пасажиропотоками, а також здійснено узагальнення облікової інформації для ефективного управління транспортними підприємствами у смартмісті.

У третьому розділі удосконалено підходи до цифровізації внутрішнього контролю та інформаційної підтримки управління пасажирськими автотранспортними підприємствами, визначено механізми зовнішнього контролю за їх функціонуванням у контексті смартміста. Особлива увага приділена ролі звіту про управління як джерела узагальненої інформації про пасажирські перевезення та інструменту комунікації між суб'єктами міського інформаційного середовища, що підтверджує актуальність дослідження в умовах цифрової трансформації міського транспорту.

Достовірність та обґрунтованість одержаних наукових результатів базується на ґрунтовному теоретичному аналізі та проведенні емпіричних досліджень у сфері управлінського обліку діяльності автотранспортних підприємств, опрацювання широкого спектру наукової літератури в процесі проведеного дослідження, систематизації та аналітичної оцінки інформації щодо обліку пасажирських перевезень в смартмісті.

Важливим аргументом завершеності наукового дослідження є наукові публікації за темою дисертації й апробація результатів на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Основні положення дисертації викладено у 15 наукових працях,

із них: 5 публікацій у наукових фахових виданнях України, що відносяться до категорії «Б», 10 матеріалів конференцій.

Наукова новизна полягає в розробленні й обґрунтуванні теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо організації управлінського обліку і контролю функціонування пасажирських автоперевізників відповідно до вимог смартміст.

До основних положення наукової новизни Задорожний З.-М.В. запропонував відносити наступні:

- розроблено комплексну методику діджиталізації управлінського обліку фінансових результатів функціонування пасажирських автоперевізників з одночасним використанням технологій глобального позиціонування та безконтактної валідації оплати за проїзд для ідентифікації операційних витрат та обчислення операційних доходів на основі застосування двовимірної калькуляційної одиниці «пасажиро-кілометр», що дає змогу автоматизовано врахувати кількість перевезених пасажирів та пройденому автотранспортом відстань у міському просторі смартміста;

- класифікацію витрат і доходів основної діяльності пасажирських перевізників у контексті використання інтегрованих класифікаційних критеріїв, яка, на відміну від існуючих, забезпечує формування єдиної методики визначення фінансових результатів, їх управлінського обліку та контролю з виробленням типового підходу до врахування внутрішніх та зовнішніх умов функціонування різних видів автотранспортних підприємств;

- інформаційно-змістову схему відображення процесу надання транспортних послуг на рахунках бухгалтерського обліку одночасно в емітентів електронних проїзних документів та пасажирських автоперевізників у контексті врахування функціональних можливостей технологій глобального позиціонування та безконтактної валідації пасажирів в управлінському обліку та контролі у взаємозв'язку з ефективним управлінням смартмістом;

- порядок узагальнення та надання внутрішнім стейкхолдерам для вироблення оптимальних управлінських рішень облікової інформації щодо функціонування пасажирського автотранспорту з формуванням та інформаційним наповненням внутрішньої управлінської звітності, який, на відміну від існуючої методики, комплексно відображає інформацію про: пасажиропотоки у транспортній мережі міста, перевезень пільгових категорій громадян та відшкодувань з бюджету, використання електроенергії пасажирським транспортом, операційні витрати та собівартість транспортних послуг, основні операційні доходи, рентабельність транспортних маршрутів;

- позиціонування зовнішнього контролю за функціонуванням ринку пасажирських автоперевезень як важливого елементу забезпечення публічності, дисциплінованості, контрольованості в наданні якісних адміністративних послуг для мешканців смартміст, а також всеохопному рейтингуванню автотранспортних підприємств для фінансового або суспільного винагородження кращих та застосування додаткових контрольних процедур для деяких суб'єктів рейтингового оцінювання;

- ідентифікація інноваційних трендів розвитку пасажирського автотранспорту в умовах смартміста (інтеграція, екологізація, цифровізація оплати за проїзд, комодифікація перевезень, автономність і безпека, електрифікація, просторове переміщення автотранспорту), прояв яких, на відміну від існуючих, позитивно впливає на мінімізацію витрат і максимізацію доходів транспортних підприємств, підвищення якості послуг щодо пасажирських перевезень, зменшення витрат часу на просторове переміщення пасажирів за умови використання системи глобального позиціонування, безконтактної валідації оплати за проїзд, технології Інтернет речей, геоінформаційні системи та комунікаційних каналів інформування пасажирів;

- дослідження впливу організаційно-технічних галузевих особливостей діяльності пасажирських автоперевізників у смартмісті на трансформацію методики та організації управлінського обліку й контролю на ресурсному, сезонному, інноваційному, автоматизаційному і комунікаційному рівневому аспектах, що призводить до: автоматизації збору первинних облікових даних; електронного документообігу; автоматизованого обчислення показників, формування облікових записів та їх контроль; формування та надсилання узагальненої інформації через електронні комунікації; забезпечення оперативного контролю облікових показників та діяльності пасажирських перевізників;

- визначення місця внутрішнього контролю в інформаційній підтримці управління переміщенням транспортних засобів, персоналом підприємства, пасажиропотоками, грошовими коштами у доповненні зі системою відеонагляду з метою встановлення імовірних фактів завдання шкоди майну учасників ринку пасажирських перевезень, що формує контрольне середовище смартміста з метою мінімізації витрат часу і коштів пасажирів, транспортних підприємств, муніципального та державного бюджету;

- структура та змістове наповнення Звіту про управління через об'єднання фінансових та нефінансових показників з фінансової та внутрішньої управлінської звітності в інтегровані електронні звітні форми зі збільшенням кількості графічних елементів, аналітичної інтерпретації даних та формуванням висновків за їх результатами, включенням електронних інтерактивних форм, що дає змогу використовувати зовнішню звітність про управління як пряме інформаційне джерело для зовнішнього контролю і рейтингового оцінювання учасників ринку пасажирських автоперевезень.

Науковий керівник Задорожний З.-М.В. зробив висновок, що дисертаційна робота Корнят Ірини Володимирівни «Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в смартмісті», представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії, є завершеним науковим дослідженням, що містить науково-обґрунтовані результати щодо удосконалення обліку в умовах використання технології блокчейн. Отже, за змістовними та формальними ознаками дисертаційна робота відповідає вимогам нормативно-правових документів, що дозволяє її рекомендувати до захисту на разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 071 Облік і оподаткування галузі знань 07 – Управління та адміністрування.

4. Виступили рецензенти:

4.1. Професор кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., професор *Муравський Володимир Васильович*.

Муравський В.В. зазначив, що дисертація Корнят Ірини Володимирівни на тему «Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в смартмісті» виконана на актуальну тему, відповідає змісту, повністю розкрита, належно оформлена та відповідає встановленим вимогам. Заслужують на увагу пропозиції дисертантки щодо дослідження перспектив розвитку транспортної сфери смартміста, удосконалення управлінського обліку функціонування пасажирських перевізників, оптимізації внутрішнього та зовнішнього контролю діяльності підприємств автомобільного транспорту. Корнят Ірини Володимирівни довела важливість трансформації управлінського обліку і контролю під впливом використання інноваційних технологій глобального позиціонування, Інтернет речей, NFC валідації оплати за проїзд, геоінформаційних систем тощо.

В роботі розроблено інформаційні схеми відображення транспортних, грошових та фінансових потоків на рахунках бухгалтерського обліку та у звітності автотранспортних підприємств. Дисертанткою також розроблено варіанти поєднання внутрішнього та

зовнішнього контролю за діяльністю пасажирських перевізників на основі різносторонньої облікової та рейтингової інформації.

Дисертаційна робота характеризується наявністю значної кількості опрацьованих літературних та статистичних джерел. Водночас у дисертації мають місце окремі недоліки, згруповані у таких напрямках:

1. В дисертації дещо недостатньо досліджено та використано досвід пасажирських перевізників, які успішно функціонують на ринку автомобільних перевезень.
2. Розроблені аналітичні таблиці доцільно більш повно інформаційно асоціювати з іншими реквізитами звітних форм у контексті затребуваності різними групами стейкхолдерів.
3. Інформаційне наповнення дисертації можна покращити за рахунок аналізу даних та вироблення проєктів управлінських рішень на основі аналітичних таблиць внутрішньої управлінської звітності.

Проф. Муравський В.В. зазначив, що наведені зауваження не знижують загального позитивного враження від дисертації Корнят Ірини Володимирівни на тему «Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в смартмісті», що дає можливість рекомендувати її на розгляд Вченої ради та подальшого захисту. В якості офіційних опонентів можна рекомендувати: д.е.н., професорку, декана факультету економіки, управління та інженерії Мукачівського державного університету – Реслер Марину Василівну та д.е.н., професорку, завідувачку кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету – Малюгу Наталію Михайлівну, які є фахівцями з проблематики дисертації і мають відповідні публікації.

4.2. Професорка кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., професорка *Семанюк Віта Зеновіївна*.

Семанюк В.З. підкреслила беззаперечну значущість теми дисертаційного дослідження Корнят Ірини Володимирівни «Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в смартмісті». На її думку, ефективне функціонування транспортної інфраструктури є ключовим елементом економічного розвитку міста, що зумовлює необхідність якісного управління пасажирськими перевезеннями на основі повної та достовірної облікової інформації.

Ознайомившись із дисертацією, *Семанюк В.З.* зазначила, що робота відповідає встановленим вимогам до наукових досліджень такого рівня. Авторка ґрунтовно проаналізувала наукову літературу й офіційні джерела, продемонструвавши вміння застосовувати методику наукових досліджень для вирішення актуальних проблем. Особливу увагу рецензентка звернула на впевнене володіння дисертанткою фаховою українською мовою, знання методів бухгалтерського обліку, а також здатність поєднувати їх із сучасними інформаційними технологіями в умовах функціонування автотранспортних підприємств.

Робота витримана в науковому стилі, має посилання на авторитетні джерела, доповнена численними візуальними матеріалами – схемами, діаграмами, таблицями, що покращують сприйняття тексту. Дисертація виконана на високому рівні, є результатом самостійної, логічно структурованої та завершеної наукової праці з помітною теоретичною й практичною цінністю. Усі поставлені завдання успішно виконані, а мета дослідження – досягнута.

Поряд з тим, *Семанюк В.З.* висловила деякі зауваження до дисертаційної роботи, а саме:

- 1) недостатньо обґрунтовано взаємозв'язок між записами на рахунках бухгалтерського

обліку та відображенням у звітності діяльності пасажирських перевізників;

2) неналежна увага приділена організаційним аспектам цифровізації управлінського обліку та контролю в умовах становлення смартміста;

3) для забезпечення смислової завершеності дисертаційної роботи можливим є обґрунтування доцільності та економічної ефективності практичної реалізації пропозицій і розробок.

Семанюк В.З. зауважила, що її пропозиції носять дискусійний характер та не знижують загальної позитивної оцінки роботи і підсумувала, що дисертаційна робота за своїм змістом, завершеністю, достовірністю отриманих результатів, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням відповідає встановленим вимогам та може бути рекомендована до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 071 Облік і оподаткування. В якості офіційних опонентів по захисту дисертації запропонувала д.е.н., професорку, декана факультету економіки, управління та інженерії Мукачівського державного університету – Реслер Марину Василівну та д.е.н., професорку, завідувачку кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету – Малюгу Наталію Михайлівну, які є фахівцями з проблематики дисертації і мають відповідні публікації.

Виступи за обговореною роботою.

В обговоренні дисертації взяли участь:

Професор кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., професор Дерій Василь Антонович, який зазначив, що дисертаційна робота Корнят Ірини Володимирівни на тему «Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в смартмісті» є завершеною науковою працею, яка містить наукову новизну та має практичне значення. Обрана автором логіка наукових пошуків та подані найважливіші їх результати надають дисертації тих необхідних рис, які дають змогу кваліфікувати її як самостійне, послідовне, комплексне наукове дослідження.

Дерій В.А. відмітив, що оцінивши зміст дисертаційної роботи, можна говорити про її належний теоретичний рівень, що є результатом опрацювання і критичного аналізу значної кількості наукових праць вітчизняних і зарубіжних економістів, присвячених проблемі цифровізації управлінського обліку.

Дерій В.А. зазначив, що, зважаючи на вищенаведене, дисертаційна робота може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді за галуззю знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 071 Облік і оподаткування.

Доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент *Романів Р.В.*, який відмітив актуальність теми дослідження, перспективність розвитку обраної галузі і важливості такого типу міждисциплінарних досліджень. Відмітивши доцільність процесного підходу в обраній галузі, зазначив, що доцільно посилити дослідження міжнародного досвіду функціонування пасажирського транспорту у смартмісті.

Романів Р.В. наголосив, що дисертаційна робота може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді за галуззю знань 07 Управління та адміністрування зі спеціальності 071 Облік і оподаткування.

Доцент кафедри обліку і оподаткування, д.е.н., доцент *Назарова І.Я.*, яка підкреслила актуальність теми, можливість практичного застосування результатів дослідження та їх обґрунтованість.

Назарова І.Я. зазначила, що робота містить обґрунтовані результати, відповідає усім вимогам до такого типу робіт і може бути рекомендована до захисту у разовій

спеціалізованій вченій раді за галуззю знань 07 Управління та адміністрування зі спеціальності 071 Облік і оподаткування.

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні

ПОСТАНОВИЛИ:

прийняти висновок щодо дисертаційної роботи аспірантки Корнят Ірини Володимирівни на тему «Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в смартмісті» як такої, що відповідає вимогам до дисертацій, та пропонувати Вченій раді університету затвердити висновок фахового семінару.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету. Активний розвиток інформаційних технологій та урбанізаційних процесів трансформують традиційне уявлення про організацію міського простору, сприяючи формуванню нової моделі – смартміста. Цей формат функціонування територіальних громад передбачає об'єднання ресурсів мешканців, бізнесу, державних та громадських інституцій в єдине інформаційне середовище з метою підвищення ефективності управлінських рішень. Однією з ключових умов сталого розвитку смартміста є наявність сучасної, гнучкої транспортної системи, здатної оперативно задовольняти потреби населення у пересуванні. Значну роль у цьому відіграють автотранспортні підприємства, які забезпечують основний обсяг міських пасажирських перевезень.

Сучасні виклики управління в умовах смартміста зумовлюють потребу у переосмисленні підходів до організації обліково-контрольної підтримки діяльності автоперевізників. Управлінський облік у таких умовах виконує не лише функцію внутрішнього інструменту прийняття рішень, а й формується як важлива складова інформаційного простору міста, що забезпечує прозорість, адаптивність і ефективність муніципального управління. Відповідно, виникає необхідність у його вдосконаленні, адаптації до специфіки функціонування транспортної галузі у смартмісті та розробці інноваційних підходів до інтеграції облікової інформації в загальну цифрову екосистему міста, що актуалізує тему дисертаційної роботи Корнят Ірини Володимирівни.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до планів науково-дослідних робіт кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету в межах прикладної науково-дослідної теми, яка виконується за рахунок державного бюджету на тему «Домінанти управлінського обліку в умовах діджиталізації для забезпечення економічної безпеки» (державний реєстраційний номер 0123U101580), у якій автором удосконалена методика управлінського обліку діяльності пасажирських автоперевізників.

Мета, завдання та методи дослідження. Об'єкт та предмет дослідження.

Метою дисертаційної роботи є удосконалення теоретико-методичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо організації управлінського обліку і контролю діяльності пасажирських автоперевізників для їх адаптації до умов смартміста.

Для досягнення сформованої мети визначено сукупність завдань, які полягають у необхідності:

- ідентифікувати інноваційні тренди розвитку пасажирського автотранспорту в умовах смартміста;
- виявити вплив організаційно-технічних галузевих особливостей функціонування пасажирських автоперевізників на управлінський облік та контроль;
- класифікувати витрати і доходи основної діяльності пасажирських автоперевізників для цілей управлінського обліку і контролю;
- розробити методику управлінського обліку функціонування пасажирських автоперевізників з комплексним використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у смармісті;
- удосконалити порядок відображення операцій з надання транспортних послуг на рахунках бухгалтерського обліку та у внутрішній звітності учасників ринку пасажирських перевезень;
- визначити важливість внутрішнього контролю за функціонуванням пасажирського автотранспорту в інформаційній підтримці управління автотранспортними підприємствами;
- дослідити взаємозв'язок зовнішнього та внутрішнього контролю для широкого інформування стейкхолдерів про діяльність з надання послуг пасажирських автоперевезень;
- оптимізувати структуру та змістове наповнення Звіту про управління автотранспортних підприємств.

Об'єктом дослідження є процес надання послуг з перевезення пасажирів у смармісті, що є операційною діяльністю автотранспортних підприємств.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та організаційних положень управлінського обліку і контролю функціонування пасажирського автотранспорту у смармісті.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

У дисертації запропоновано нове вирішення наукового завдання, що полягає в узагальненні теоретичних положень та розробці науково обґрунтованих практичних результатів щодо удосконалення управлінського обліку і контролю діяльності автотранспортних підприємств з перевезення пасажирів у смармісті. Основні положення наукової новизни наступні:

вперше:

- розроблено комплексну методику діджиталізації управлінського обліку фінансових результатів функціонування пасажирських автоперевізників з одночасним використанням технологій глобального позиціонування та безконтактної валідації оплати за проїзд для ідентифікації операційних витрат та обчислення операційних доходів на основі застосування двовимірної калькуляційної одиниці «пасажиро-кілометр», що дає змогу автоматизовано врахувати кількість перевезених пасажирів та пройдено автотранспортом відстань у міському просторі смарміста;

удосконалено:

- класифікацію витрат і доходів основної діяльності пасажирських перевізників у контексті використання інтегрованих класифікаційних критеріїв, яка, на відміну від існуючих, забезпечує формування єдиної методики визначення фінансових результатів, їх управлінського обліку та контролю з виробленням типового підходу до врахування внутрішніх та зовнішніх умов функціонування різних видів автотранспортних підприємств;

- інформаційно-змістову схему відображення процесу надання транспортних послуг на рахунках бухгалтерського обліку одночасно в емітентів електронних проїзних документів та пасажирських автоперевізників у контексті врахування функціональних можливостей технологій глобального позиціонування та безконтактної валідації пасажирів в управлінському обліку та контролі у взаємозв'язку з ефективним управлінням смартмістом;

- порядок узагальнення та надання внутрішнім стейкхолдерам для вироблення оптимальних управлінських рішень облікової інформації щодо функціонування пасажирського автотранспорту з формуванням та інформаційним наповненням внутрішньої управлінської звітності, який, на відміну від існуючої методики, комплексно відображає інформацію про: пасажиропотоки у транспортній мережі міста, перевезень пільгових категорій громадян та відшкодувань з бюджету, використання електроенергії пасажирським транспортом, операційні витрати та собівартість транспортних послуг, основні операційні доходи, рентабельність транспортних маршрутів;

- позиціонування зовнішнього контролю за функціонуванням ринку пасажирських автоперевезень як важливого елементу забезпечення публічності, дисциплінованості, контрольованості в наданні якісних адміністративних послуг для мешканців смартміст, а також всеохопному рейтингуванню автотранспортних підприємств для фінансового або суспільного винагородження кращих та застосування додаткових контрольних процедур для деяких суб'єктів рейтингового оцінювання;

одержали подальший розвиток:

- ідентифікація інноваційних трендів розвитку пасажирського автотранспорту в умовах смартміста (інтеграція, екологізація, цифровізація оплати за проїзд, комодифікація перевезень, автономність і безпека, електрифікація, просторове переміщення автотранспорту), прояв яких, на відміну від існуючих, позитивно впливає на мінімізацію витрат і максимізацію доходів транспортних підприємств, підвищення якості послуг щодо пасажирських перевезень, зменшення витрат часу на просторове переміщення пасажирів за умови використання системи глобального позиціонування, безконтактної валідації оплати за проїзд, технології Інтернет речей, геоінформаційні системи та комунікаційних каналів інформування пасажирів;

- дослідження впливу організаційно-технічних галузевих особливостей діяльності пасажирських автоперевізників у смартмісті на трансформацію методики та організації управлінського обліку й контролю на ресурсному, сезонному, інноваційному, автоматизаційному і комунікаційному рівневому аспектах, що призводить до: автоматизації збору первинних облікових даних; електронного документообігу; автоматизованого обчислення показників, формування облікових записів та їх контроль; формування та надсилання узагальненої інформації через електронні комунікації; забезпечення оперативного контролю облікових показників та діяльності пасажирських перевізників;

- визначення місця внутрішнього контролю в інформаційній підтримці управління переміщенням транспортних засобів, персоналом підприємства, пасажиропотоками, грошовими коштами у доповненні зі системою відеонагляду з метою встановлення імовірних фактів завдання шкоди майну учасників ринку пасажирських перевезень, що формує контрольне середовище смартміста з метою мінімізації витрат часу і коштів пасажирів, транспортних підприємств, муніципального та державного бюджету;

- структура та змістове наповнення Звіту про управління через об'єднання фінансових та нефінансових показників з фінансової та внутрішньої управлінської звітності

в інтегровані електронні звітні форми зі збільшенням кількості графічних елементів, аналітичної інтерпретації даних та формуванням висновків за їх результатами, включенням електронних інтерактивних форм, що дає змогу використовувати зовнішню звітність про управління як пряме інформаційне джерело для зовнішнього контролю і рейтингового оцінювання учасників ринку пасажирських автоперевезень.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Наукові положення, висновки та рекомендації обґрунтовані на належному рівні, опубліковані в періодичних наукових виданнях, апробовані на науково-практичних міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях. Про належний ступінь теоретичної обґрунтованості та достовірності наукових результатів, що містяться в дисертації, свідчить вдало підібрана методологічна основа дослідження та повнота опрацьованої інформаційної бази.

Практичне значення роботи. Отримані під час дослідження результати мають практичне значення, оскільки окремі з них доведені до рівня методичних розробок та практичних рекомендацій, які впроваджені у діяльність автотранспортних підприємств з перевезення пасажирів, державних інституцій та у навчальний процес.

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Усі наукові результати, висновки та пропозиції, викладені у дисертації та винесені на захист, отримано автором особисто. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дисертації використано лише ті ідеї та положення, які є результатом особистої роботи здобувача. Основні положення дисертації викладено у 15 наукових працях загальним обсягом 6,6 д.а., особисто автору належить 5,55 д. а., із них: 5 статей, у яких опубліковані основні наукові результати (обсягом 4 д.а.); 10 публікацій апробаційного характеру, що додатково відображають наукові результати дисертації (обсягом 1,55 д. а.).

Список публікацій здобувача за темою дисертації **Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації**

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії «Б»:

1. Задорожний З., Корнят І. Облік пасажирських перевезень в умовах автоматизованого управління пасажиропотоками. Вісник Економіки. 2022. № 2. С. 73-85. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.02.073>.
2. Farion V., Pytel S., Kornyat I. Integrated accounting classification of expenses and incomes of the main activities of passenger carriers. Вісник Економіки. 2022. № 4. С. 61–73. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.04.061>.
3. Корнят І. Вплив інноваційних трендів розвитку пасажирських перевезень у смартмісті на фінансові результати. Світ фінансів. 2023. Вип. 2(75). С. 64-79. URL: <https://doi.org/10.35774/SF2023.02.064>.
4. Корнят І. Зовнішній контроль функціонування пасажирських перевізників у смартмісті. Вісник Економіки. 2023. № 3. С. 144-160. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.144>.
5. Корнят І.В. Діджиталізація внутрішнього контролю та інформаційної підтримки управління транспортними підприємствами. Центральноукраїнський науковий вісник. 2023. Вип. 9(42). С. 163-172. URL: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2023.9\(42\).163-172](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2023.9(42).163-172).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

Матеріали міжнародних і всеукраїнських конференцій, круглих столів:

6. Корнят І.В. Автоматизація обліку і контролю оплати за проїзд у публічних перевізників. Наукові читання професора Григорія Герасимовича Кірейцева (до 90-річчя від дня народження). Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (м. Київ, 22 лютого 2022 р.) / За заг. ред. Гуцаленко Л.В. Київ: НУБіП України, 2022. С. 254-255.
7. Корнят І.В. Вибір оптимальної калькуляційної одиниці в обліку пасажирських перевезень. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 14 – 15 квітня 2022 р.). Полтава, 2022. С. 220.
8. Корнят І.В. The use of NFC technology in accounting for the passenger transportation. Економіко-правові та соціально-технічні напрями еволюції цифрового суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: у 2 т. Том 1. (м. Дніпро, 2 червня 2022 р.). Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2022. С. 22-24.
9. Корнят І.В., Ревега О. Облік в умовах електронної валідації оплати транспортних послуг. Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Берегове, 15 червня 2022 р.). Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022. С.148-149.
10. Корнят І.В. Управління смартмістом на основі облікової інформації з використанням комп'ютерно-комунікаційних технологій. Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 26 – 27 квітня 2023 р.). Полтава, 2023. С. 239-240.
11. Корнят І.В. Інноваційні тренди розвитку пасажирського транспорту в контексті організації обліку в смартмісті. Цифрове суспільство: управління, фінанси та соціум: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 28 квітня 2023 р.). Дніпро : Університет митної справи та фінансів, Том 1, 2023. С. 116-118.
12. Корнят І.В. Облік та внутрішній контроль в управлінні транспортними підприємствами. Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: національна візія та виклики глобалізації: збірник тез доповідей XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (м. Тернопіль, 19 травня 2023 р.). Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 830-832.
13. Корнят І.В. Взаємозв'язок внутрішнього та зовнішнього контролю діяльності підприємств під час воєнних дій. Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 5-6 жовтня 2023 р.). Київ: НУБіП України, 2023. С.264-266.
14. Корнят І.В. Об'єкти зовнішнього контролю в управлінні пасажирським транспортом. Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем : Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 30 листопада 2023 р.). Кропивницький: ЦНТУ, 2023. С. 209-210.
15. Корнят І.В. Незалежний цифровізований контроль діяльності пасажирського автотранспорту. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій 55-річчю кафедри обліку і оподаткування та 85-річчю від дня народження д. е. н., проф. Б. М. Литвина (м. Тернопіль, 26-27 вересня 2024 р.). Том 2. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. С. 187-188.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дослідження, викладені у дисертації, доповідалися, обговорювалися та одержали позитивну оцінку на 10 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах: III Міжнародній науково-практичній конференції «Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів» (м. Берегове, 15 червня 2022 р.), V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» (м. Полтава, 14 – 15 квітня 2022 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-правові та соціально-технічні напрями еволюції цифрового суспільства» (м. Дніпро, 2 червня 2022 р.), Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції «Наукові читання професора Григорія Герасимовича Кірейцева (до 90-річчя від дня народження)» (м. Київ, 22 лютого 2022 р.), I Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених» (м. Полтава, 26 – 27 квітня 2023 р.), XX Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації» (м. Тернопіль, 19 травня 2023 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Цифрове суспільство: управління, фінанси та соціум» (м. Дніпро, 28 квітня 2023 р.), XI Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем» (м. Кропивницький, 30 листопада 2023 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України» (м. Київ, 5-6 жовтня 2023 р.), VII Міжнародній науково-практичній конференції «Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні», присвяченій 55-річчю кафедри обліку і оподаткування та 85-річчю від дня народження д. е. н., проф. Б. М. Литвина (м. Тернопіль, 26-27 вересня 2024 р.).

Оцінка мови та стилю дисертації. Зміст дисертації відповідає визначеним завданням дослідження, розкриває тему роботи і свідчить про її цілісність і завершеність. Дисертація написана діловою українською мовою, у ній простежується авторський стиль, матеріал викладено коректно з використанням наукової фахової термінології.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання до захисту. Враховуючи актуальність теми дисертації, обґрунтованість отриманих результатів, наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертаційної роботи, повноту викладення матеріалів дисертації в наукових публікаціях, а також відповідність дисертації вимогам відповідно до порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 і затвердженим «Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» фаховий семінар рекомендує дисертаційну роботу Корнят Ірини Володимирівни на тему «Управлінський облік і контроль функціонування пасажирського автотранспорту в смартмісті», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», прийняти до захисту в разову спеціалізовану вчену раду.

У результаті розгляду дисертації Корнят Ірини Володимирівни та повноти публікації основних результатів дослідження

Ухвалили:

Пропонувати Вченій раді затвердити такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради призначити:

д.е.н., професора Бруханського Руслана Феоктистовича, завідувача кафедри бізнес-аналітики та інноваційного інжинірингу Західноукраїнського національного університету;

Рецензентами:

д.е.н., професора Муравського Володимира Васильовича, професора кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету;

д.е.н., професора Семанюк Віту Зеновіївну, професора кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету;

Опонентами:

д.е.н., професорку Реслер Марину Василівну, декана факультету економіки, управління та інженерії Мукачівського державного університету;

д.е.н., професорку Малюгу Наталію Михайлівну, завідувачку кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету –.

Рекомендувати новоствореній разовій спеціалізованій вченій раді прийняти дисертаційну роботу до захисту.

Головуючий на засіданні:

Професор кафедри обліку і оподаткування,
Західноукраїнського національного університету
д.е.н., професор

Володимир МУРАВСЬКИЙ